

OPEA: kotiryhmä 2

28.11.17

**Nuorten ryhmäilmiöt ja luokan vuorovaikutus:
Haasteet, ongelmat ja kiusaaminen**

MARJAANA JÄRVENOJA

MIELIPIDE HS 24.11.17: POIKANI KÄVI YHDEKSÄN VUOTTA KOULUHELVELTÄ

POIKANI lähti 7-vuotiaana innokkaana koulutielle. Hän oli jo pienestä pitäen kiinnostunut oppimisesta ja etenkin luonnontieteistä. Ensimmäinen luokka meni hyvin, mutta toisella luokalla alkoi kiusaaminen, joka raaistui jatkuvasti. Kiusaaminen johtui nimenomaan siitä, että poika olisi halunnut opiskella. Muiden poikien keskuudessa vallitseva ajattelutapa oli se, että opiskelusta ei ole mitään hyötyä.

Neljännellä luokalla koulumenestys romahti. Poikani kertoi minulle myöhemmin syyksi sen, että hän halusi mukaan poikien porukkaan ja lopetti siksi läksyjen teon kokonaan.

Muutimme kiusaamisen takia toiselle paikkakunnalle, jolloin koulu alkoi sujua hiukan paremmin. Vaikka poikaa ei enää kiu-sattu, hän pelkäsi sitä yhä. -Toipuminen ja itsetunnon -rakentaminen kestivät koko peruskoulun loppuun asti.

Yhdeksännen luokan loppukirin ansiosta poikani pääsi toivelukioonsa. Voi sanoa, että hänen sosiaalinen elämänsä alkoi vasta lukiossa, jossa oli muitakin pitkän matematiikan lukijapoikia. Yhdeksän vuotta kouluhelvetiä on liikaa kenelle tahansa.

Oppimisesta kiinnostuneen pojan äiti

<https://www.hs.fi/mielipide/art-2000005461555.html>

Missä maailmassa nuoret elävät?

- <https://areena.yle.fi/1-3835051>
- Miten nuoret rakentavat sosiaalisia suhteitaan?
- Millaisia rooleja kukin ottaa ja kenellekin annetaan?
- <https://www.mll.fi/tehtavat/roolit-ryhmassa-erilaiset-ryhmailmiot/>
- Millaisia ongelmia luokan ryhmädynamiikassa ja vuorovaikutuksessa voisi olla?
- Kuka tänä päivänä kiusaa ja ketä? Missä ja miten?
- Millainen rooli on vertaisilla?
- Mikä rooli on opettajalla ja vanhemmilla?

Omia havaintoja:

- **Millaista kiusaamista olen todistanut?**
 - Katseita, istumapaikan valintoja, parin ja ryhmämuodostusta, ulkopuolelle jättämistä...
 - Hörähtelyä, nimittelyä, erikoisia kysymyksiä...
 - Tuuppimista, tönimistä, tavaroiden piilottelemista ja varastamista
 - Somessa kommentointia, kuvien muokkaamista, taustakuvia, kuvien ja videoiden muokkaamista ja julkaisemista ilman lupaa, WhatsApp-ketjut, Messenger-viestit, GIF...
 - Pelottelut, uhkaukset ja kiristykset...
 - Tappelut...
- **Mitä esimerkiksi voi tehdä ennalta?**
 - Kerro oppilaille, mitä heiltä odotat ja mitä et siedä. Synnytä luottamus!
 - Opeta oppilaillesi sosiaalisia taitoja.
 - Opeta oppilaita sietämään erilaista ja erilaisuutta.
 - Keskustelkaa luokkanne toimimisesta yhdessä tietyllä avoimuudella.
 - Ole vuorovaikutuksessa, olkaa vuorovaikutuksessa, ryhmäytä ja ryhmäytykää.
- **Miten esimerkiksi voi puuttua?**
 - Aina ja systemaattisesti. Mutta mikä on “vaan läppä?”
 - välitön keskustelu, tiedottaminen, palaverit osapuolten ja huoltajien kanssa
 - Seuranta, luokkakyselyt, kiusaamiseen puuttumisen mallit, vertaissovittelu, oppilashuolto, poliisi

Omia työkalujani: Luokkakysely

LUOKKAKYSELY

nimi: _____

Tämän kyselyn tarkoituksena on saada selville mielipiteesi nykyisestä luokastasi. Antamasi tiedot ovat luottamuksellisia!

Vastaa seuraaviin kysymyksiin oman luokan kannalta:

- 1) Kerro mikä luokassa on hyvää, mikä huonoa? Esitä parannusehdotuksia?
- 2) Millainen on luokkasi luokkahenki? (Esim. Voiko mielipiteensä ilmaista vapaasti? Nauretaanko vääriin vastauksille? Tuntuuko sinusta, että kaikki luokkasi oppilaat tuntevat olonsa tässä luokassa hyväksi?) Mieti ja kerro myös syitä!
- 3) Kuka tai ketkä luokkakavereistasi sopii seuraaviin luonteenpiirteisiin?

JOHTAJA: _____

MYÖTÄILIJÄ: _____

VITSAILIJA: _____

KANNUSTAJA: _____

SUVAITSEVAINEN: _____

TUOMITSEVA: _____

RIIDANHAASTAJA: _____

KILTTI: _____

MÖKÖTTÄJÄ: _____

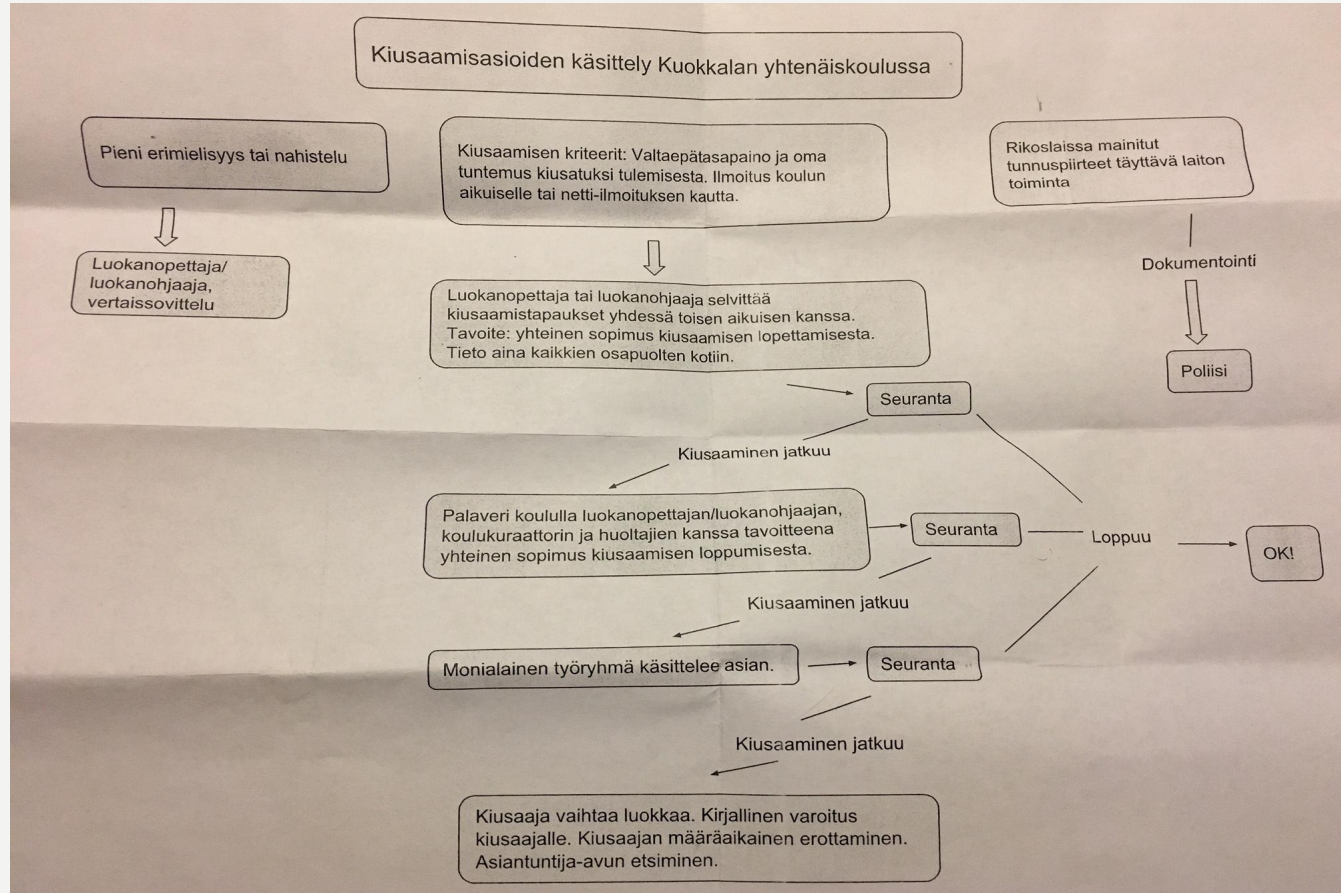
MÄÄRÄILIJÄ: _____

- 4) Mainitse kolme luokkasi oppilasta, joiden vieressä mieluiten istut tunnilla. Mainitse ensiksi se, jonka vieressä istut kaikkein mieluiten.

a) _____ b) _____ c) _____

MITÄ MUUTA HALUAISIT SANOA? Jatka paperin toiselle puolelle.

Omia työkalujani: Koulun malli

ENTÄPÄ JOS OPETTAJAA KIU SATAAN?

- oppilas, huoltaja, työkaveri, esimies?
- Miten puuttua?
- Mistä voimia?

Materiaalia ryhmästä

- Satu Öystilä: Ryhmädynamiikka ja ryhmän ohjaaminen:
<http://www.redu.fi/loader.aspx?id=d1b0aca1-5c45-46b7-98b3-831826435e06>
- Mannerheimin lastensuojeluliiton verkkosivut: <https://www.mll.fi/ryhmayttaminen/>
 - Tukioppilastoiminnan tehtäväkortit:
<https://www.mll.fi/ammattilaisille/kouluille-ja-oppilaitoksille/tukioppilastoiminta/tukioppilastoiminnan-tehtavakortit/>
 - ...
 - ...
 - ...

Materiaalia kiusaamisesta

- Mannerheimin lastensuojeluliiton verkkosivusto:
<https://www.mll.fi/ammattilaisille/kouluille-ja-oppilaitoksille/kiusaamisen-ehkaiseminen/>
- Kiva-koulu: <http://www.kivakoulu.fi/vanhemmat>
- OAJ:n, Kuntaliiton ja Suomen Vanhempainliiton yhteismateriaali:
<http://www.oaj.fi/cs/oaj/enkiusaa>
http://www.oaj.fi/cs/oaj/Uutiset?&contentID=1408918569241&page_name=Helmikuussa+Koulu+toimintakulttuuri+luodaan+yhdessa_enkiusaa+++#hF
- ...
- ...
- ...